

Wykorzystywanie energii z lokalnych źródeł odnawialnych

Wytwarzanie energii z lokalnych źródeł odnawialnych ma bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia środowiska. Poprzez zagospodarowanie odpadów organicznych powstałych w procesie produkcji lub przetwarzania żywności lub zagospodarowania odpadów komunalnych może przyczynić się do zmniejszenia jego zanieczyszczenia. Drugim ważnym czynnikiem, jest bezspornie wpływ na zmniejszenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii, takich jak węgiel kamienny i brunatny czy ropa naftowa, których wielkości złóż są ograniczone. Jednak dalszy rozwój inwestycji dotyczących wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w Polsce, takich jak biogazownie, siłownie wiatrowe, czy instalacje fotowoltaiczne uzależniony jest od ustawowego uregulowania tych zagadnień na poziomie kraju.

Podstawowym aktem prawnym, regulującym kwestie wytwarzania energii, w tym ze źródeł odnawialnych jest ustawa Prawo energetyczne z 10.04.1997 r. W ustawie tej (art. 3 pkt. 20) zdefiniowane jest pojęcie OZE, rozumiane jako źródło wykorzystujące w procesie przetwarzania energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, fal, prądów i pływów morskich, spadku rzek oraz energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, a także biogazu powstałego w procesach odprowadzania lub oczyszczania ścieków albo rozkładu składowanych szczątków roślinnych i zwierzęcych.

Polityka energetyczna państwa do 2030 r. została natomiast określona w uchwale Rady Ministrów przyjętej 10 listopada 2009 r. Jeszcze jeden dokument ma znaczenie dla OZE, to przyjęty 7.12.2010 r. przez RM Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Dokument ten zawiera zagadnienia, jakie powinna uregulować ustawa dotycząca OZE.

Projekt nowelizacji Prawa energetycznego, który wpłynął do Sejmu 19 października 2012 został 21 czerwca b.r. przyjęty przez Sejm i skierowany do Senatu.

Przed przyjęciem ustawy Sejm odrzucił poprawki, które zakładały zwolnienie prosumentów, czyli osoby produkujące w tzw. mikroinstalacjach energię na własne potrzeby, z konieczności prowadzenia działalności gospodarczej i uzyskiwania koncesji oraz sposobów publikacji informacji o tzw. zielonych certyfikatach, czyli świadectwach pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Proponowane poprawki zostały negatywnie zaopiniowane przez Komisję Gospodarki.

Celem nowelizacji ustawy, czyli tzw. „małego trójpaku”, ma być przyjęcie do polskiego prawa regulacji zawartych w dyrektywie 2009/28 Komisji Europejskiej. Ustawa ma doprowadzić do wycofania skargi skierowanych przeciw Polsce, dotyczącej niepełnego wdrożenia wymogów dyrektyw dotyczących wewnętrznego rynku gazu ziemnego i energii elektrycznej. Dyrektywa OZE nie rozróżnia źródeł z uwagi na ich wielkość lub moc, lecz zobowiązuje Państwa Członkowskie do zapewnienia priorytetowego dostępu do sieci dla wszystkich rodzajów i wszystkich wielkości instalacji OZE. W związku z opóźnieniami w jej przyjęciu przez nasz kraj Komisja Europejska 21 marca br. wniosła skargę do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który może nałożyć na Polskę karę w wysokości ponad 133 tys. euro za każdy dzień zwłoki w implementowaniu dyrektywy o odnawialnych źródłach energii, na której wdrożenie nasz kraj miał czas do grudnia 2010 r.

Zaproponowane zmiany w prawie

Najważniejszymi założeniami nowej ustawy, jest rozdział właścielski przesyłu i obrotu gazem oraz obowiązek sprzedaży gazu poprzez giełdę oraz ulgi dla przemysłu energochłonnego. Posłowie przychyliłi się do stanowiska Urzędu Regulacji Energetyki i Towarowej Giełdy Energii chcących ustanowienia obliiga na sprzedaż gazu docelowo (od 1 lipca przyszłego roku) na poziomie 70%. Przyjęcie zasad dot. zawierania umów kompleksowych na zakup energii oraz wprowadzenie do polskiego prawa kategorii odbiorcy wrażliwego otwierają możliwość liberalizacji rynku energii elektrycznej. Nowelizacja Prawa energetycznego poprawia również pozycję odbiorcy energii w relacjach z zakładem energetycznym. Wprowadzona zostaje - postulowana przez Urząd Regulacji Energetyki - zasada zawierania umów kompleksowych na zakup energii. Umowy będą mogły być zawierane na okres bezterminowy, a konsument energii będzie mógł w łatwiejszy sposób rozwiązać umowę z zakładem energetycznym (po uregulowaniu należności za zakupioną energię) i w terminie 21 dni zmienić dostawcę energii. W ustawie zawarta została zasada ochrony odbiorcy końcowego, zgodnie, z którą gospodarstwa domowe osiągające dochody poniżej przyjętego progu otrzymają refinansowanie w postaci tzw. dodatku energetycznego wynoszącego maksymalnie do 30% kosztów określonego wolumenu energii. Refundacja kosztów ma być realizowana na poziomie gminy.

W jakim zakresie dotyczy OZE

Z regulacji istotnych dla OZE, w małym trójpaku wprowadzone zostaną także zasady certyfikacji instalatorów, które zostały ostatecznie znacząco odformalizowane, a także ułatwienia dla podmiotów instalujących mikroinstalacje OZE. Przyjęto m.in. definicję mikroinstalacji jako instalacji OZE o mocy do 40 kW. Osoby je instalujące zostaną zwolnione z kosztów przyłączenia. Ustawa wprowadzi także ulgi w zakresie realizacji tzw. obowiązku OZE dla odbiorców przemysłowych, zużywających do produkcji rocznie ponad 100 GWh energii elektrycznej. Częściowe zwolnienie z obowiązku zakupu zielonych certyfikatów ma obniżyć ich koszty operacyjne. Mały trójpak ureguluje także kwestię rozwiązywania umów o warunki przyłączenia zawieranych pomiędzy operatorami sieci dystrybucyjnych i przesyłowych, a inwestorami rezerwującymi sobie moce na przyłączenie odnawialnych źródeł energii. Przyjęte rozwiązanie zakłada, że zerwanie umowy o warunki przyłączenia nie będzie możliwe, gdy niedostosowanie umowy wystąpiło na skutek okoliczności, za które odpowiada strona wnioskująca o zerwanie umowy.

Po przyjęciu nowelizacji Prawa energetycznego zmieniony zostanie również sposób liczenia udziału energii odnawialnej w zakresie wnioskowanym przez Główny Urząd Statystyczny.

Na wniosek strony rządowej, regulacje dotyczące tzw. inteligentnego opomiarowania zostaną przeniesione do rządowego projektu Prawa energetycznego wchodzącego w skład tzw. dużego trójpaku, przy czym - jak poinformowało Ministerstwo Gospodarki - obowiązek montażu inteligentnych liczników zostanie zastąpiony obowiązkiem montażu tzw. liczników zdalnego odczytu (tańszych niż inteligentne liczniki).

Ustawa o OZE wchodzi w skład tzw. „dużego trójpaku energetycznego, nad którym prace wciąż trwają.

Niezależne opinie

Zdaniem prawników działających w organizacji Klient Earth dla dobra ludzi i środowiska, „mały trójpak”, nie wdroży w pełni do polskiego prawa założeń unijnej dyrektywy o OZE i tym samym Polsce w dalszym ciągu będą grozić kary za brak jej implementacji. Uważają, że „mały trójpak” nie przewiduje zmniejszenia barier administracyjnych, które stanowiłyby implementację obowiązku usprawnienia i przyspieszenia procedur administracyjnych oraz zapewnienia, aby obciążenia administracyjne były proporcjonalne i niezbędne.

Co dalej z inwestycjami

Instalacje OZE są bardzo kosztownymi inwestycjami, a czas zwrotu poniesionych nakładów inwestycyjnych jest stosunkowo długi. Nie wystarczy więc dać inwestorowi dotację do inwestycji (np. z NFOŚiGW lub funduszy UE) w sytuacji, gdy koszty eksploatacji nie gwarantują rentowności przedsięwzięcia.

Koszty jednostkowe wytwarzania energii elektrycznej z OZE są wyższe od energii ze źródeł konwencjonalnych, dlatego o ich rentowności muszą zdecydować przyjęte przez ustawodawcę gwarancje odbioru energii oraz wskaźniki korygujące odpowiednio cenę zakupu energii przez operatora energetycznego.

Źle przyjęte wskaźniki mogą natomiast rozregulować rynek energii.

Źródła informacji:

<http://www.sejm.gov.pl/>

<http://gramwzielone.pl/>

Ryszard Targosz